

Nr 85.

Av herr **Nilsson, Nils Anton, m. fl.**, med förslag till förordning
angående utförselbevis för råg, vete och korn.

Spannmålsodlingens betydelse för ett land framhävdes ej minst under världskriget. I många länder ha också under och efter världskriget åtgärder vidtagits för spannmålsodlingens befrämjande.

I vårt land har man emellertid allt hitintills huvudsakligen stannat vid utredningar och förslag, vilka icke kunnat genomföras på grund av majoritetens i riksdagen motstånd, ehuru alla utredningar givit det resultat, att behov föreligger att stödja spannmålsodlingen.

Bland de åtgärder, som föreslagits, har införandet av utförselbevis för spannmål varit en av de mest uppmärksammade.

Våra tre viktigaste spannmålsslag äro ur folknäringssynpunkt sett vete, råg och korn.

Av vete skördades i medeltal under femårsperioden 1916—1920 242,375 ton, av råg 505,854 ton och av korn 263,507 ton. Senaste femårsperioden 1921—1925 hava motsvarande siffror varit för vete 311,315, för råg 564,875 ton och för korn 290,748 ton.

Dessa siffror betyda, att vi i fråga om råg äro knappt självförsörjande, att av vete föreligger en brist av ca 200,000 ton men att av korn föreligger ett överskott antingen för export eller utfodring.

Vid tillfällen, då vi avstängas från tillförseln av spannmål utifrån, behöva vi sålunda tillgripa hela vår spannmålsodling av såväl vete och råg som korn för att kunna förse vår befolkning med brödföda.

Under världskriget stod som bekant även betydelsen för vår folkhushållning av landets kornodling klar för statsmakterna. Det må i detta avseende vara nog att erinra därom, att riksdagen år 1917 beslöt medgiva regeringen utfästelse att för statens räkning från odlare inom landet inköpa hos dem odlade partier korn för ett pris av 23 kronor per 100 kilogram, och att 1918 års riksdag upprepade detta beslut med den ändringen, att priset sattes till lägst 33 och högst 35 kronor för 100 kilogram.

Förutom hänsynen till vårt lands självförsörjningsförmåga, vars vidmakthållande alltjämt måste anses vara av betydelse, finnas även andra skäl, som tala för att kornodlingen i vårt land uppmuntras.

Att märka är sålunda, att korn odlas i nära nog alla Sveriges län. Här till kommer även, att korn i stor utsträckning odlas även av de mindre jordbrukarna och att ett understöd till kornodlingen alltså är en rättvisa mot det mindre jordbruket.

På den inre marknaden minskas i viss mån avsättningen av korn genom de lagbestämmelser, som endast tillåta tillverkning av svaga alkoholhaltiga maltdrycker och tydligen ha till följd, att konsumtionen av malt nedgår. I samma riktning verkar även den omständigheten, att jästfabrikerna alltmera övergå från tillverkning av jäst av spannmål till jästtillverkning av melass.

Dessa förhållanden utgöra emellertid intet skäl mot att understödja och vidmakthålla kornodlingen. Även om man bortser från självförsörjnings-synpunkten, måste man nämligen tillerkänna kornodlingen stor betydelse ur nationalekonomisk synpunkt. Korn, särskilt maltkorn, utgör nämligen under normala år en icke obetydlig exportvara, som är en faktor att räkna med för upphjälpanDET av vår handelsbalans.

Vid utredningar och förslag rörande utförselbevis har även vid flera tillfällen ifrågasatts, att utförselbevis skulle medgivas även i fråga om korn.

Sålunda föreslog 1906 års tulltaxekommitté utförselbevis ej blott för råg och vete utan även för korn. I sitt betänkande av år 1923 framhöllo även spannmålsmarknadssakkunnige, att, därest utförselbevis infördes beträffande vete och råg, en liknande anordning syntes böra som en konsekvens tillämpas jämväl i fråga om korn. Utförselbevisen för korn borde emellertid enligt deras mening gälla som tullikvid endast vid import av korn eller malt.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition till 1924 års riksdag skulle emellertid utförselbevisen gälla blott i fråga om vete och råg. I motioner, som väckts i ämnet, har föreslagits än att utförselbevisen skulle gälla även för korn, än att det skulle avse blott vete och råg.

På grund av de skäl, som anförts i det föregående, anse vi, att billigheten kräver, att utförselbevisen omfatta ej blott vete och råg utan även korn.

Vi hemställa därför vördsamt,

att riksdagen behagade antaga vid denna motion såsom bilaga A. följande förslag till förordning angående utförselbevis för råg, vete och korn.

Stockholm den 21 januari 1926.

Nils Ant. Nilsson.

L. G. Bodin.

Alexander Nilsson.

Bilaga A.**Förslag**

till

förordning angående utförselbevis för råg, vete och korn.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Den, som av omalen råg, omalet vete eller omalet korn, varöver han utan hinder av tullverket kan inom riket fritt förfoga, på en gång till utförsel angiver och med en och samma lägenhet sjöledes eller på järnväg utför sammanlagt eller av någotdera slaget minst 500 kilogram, äger, såvida den utförda varan skäligen kan anses marknadsgill, av vederbörande tullmyndighet erhålla bevis om utförseln, med angivande tillika av det tullbelopp, som skolat utgå vid införsel av sådan vara till enahanda myckenhet.

Utförsel till svensk frihamn berättigar icke till erhållande av utförselbevis.

§ 2.

Innehavare av utförselbevis vare berättigad att, inom sex månader från det angivningen till utförsel ägt rum, mot bevisets återställande

antingen utan tullavgifts erläggande införa omalen eller malen råg eller omalet eller malet vete eller omalet eller malet korn eller malt därav till så stor myckenhet, att den tull, som enligt tulltaxan skolat därå belöpa, är lika med det i utförselbeviset angivna tullbeloppet,

eller, i den mån för varor, som nu sagts, inom förenämnda tid av sex månader influtna tullavgifter, efter avdrag av två procent, därtill lämna tillgång, hos generaltullstyrelsen utbekomma sagda belopp med avdrag av två procent.

§ 3.

Av Konungen meddelas närmare föreskrifter rörande utfärdande av utförselbevis samt författningens tillämpning i övrigt.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 1926 och gäller till och med den 31 juli 1928.
